

Analiza Impactului de Reglementare
a proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea Legii nr.276/2016 cu privire la principiile de
subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ)	Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural
Data:	22.01.2020
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului
Subdiviziunea:	Direcția politici și programe de dezvoltare rurală
Persoana responsabilă și informația de contact:	Cîrlig Eugenia, consultant principal Tel. 022-204-595, e-mail: eugenia.cirlig@madrm.gov.md
Componentele analizei impactului de reglementare	
1. Definirea problemei	
<p>a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate. Imperfecțiunea procesului de subvenționare în domeniul agricol, inclusiv apariția riscului de neacordare a sprijinului financiar din partea statului pentru tinerii fermieri cuprinși cu vârsta între 35 și 40 ani, și imposibilitatea implementării plăților directe sunt problemele care urmează a fi soluționate.</p> <p>b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate. Agricultura Republicii Moldova este ramura cu cele mai multe domenii conexe acesteia, care cuprind domeniul economic, relațiile sociale și culturale, ce conduc la definirea modului de viață în mediul rural și nivelul de trai al populației. Numărul mare al populației din spațiul rural, raportat la capacitatea și oportunitatea de a-și asigura venituri decente, a generat un nivel foarte mare de migrație, în special peste hotarele țării. Amploarea acestui fenomen este atât de variată, încât a devenit cea mai importantă problemă a țării, care se răsfrânge asupra tuturor indicatorilor economici și sociali. Din aceste considerente susținerea sectorului agricol și a domeniilor conexe ale acestuia este o necesitate stringentă. În acest sens, subvenționarea agriculturii este unicul mecanism prin intermediul căruia statul poate promova politicile sale în acest sector și susține populația din mediul rural. Moldova este o țară profund dependentă de agricultură și dezvoltarea rurală și în ultimii 5 ani contribuția agriculturii la formarea Produsului Intern Brut (în continuare - PIB) variază între 11 – 12 %. Produsele agricole și agroalimentare asigură în mediu 45 % din exportul produselor autohtone. Din diagrama expusă mai jos (figura 1) se observă că în perioada anilor 2015-2018 sectorul agrar își menține poziția în dezvoltarea sa, fiind în ușoară creștere numărul populației active implicată în agricultură, și anume de la 381,9 mii persoane în anul 2015 la 452,0 mii persoane în anul 2018. De asemenea, menționăm că în spațiul rural locuiește peste jumătate din populația țării, iar în agricultură în 2018 a fost antrenată peste 36 % din populația ocupată în câmpul muncii, ceea ce constituie 452 mii persoane (în 2017, respectiv, 390,5 mii persoane și 32,3%). Din rândul acestora 49 % sau 17,9 % din total ocupate constituie persoanele implicate în producerea produselor agricole în exclusivitate pentru consum propriu.</p>	

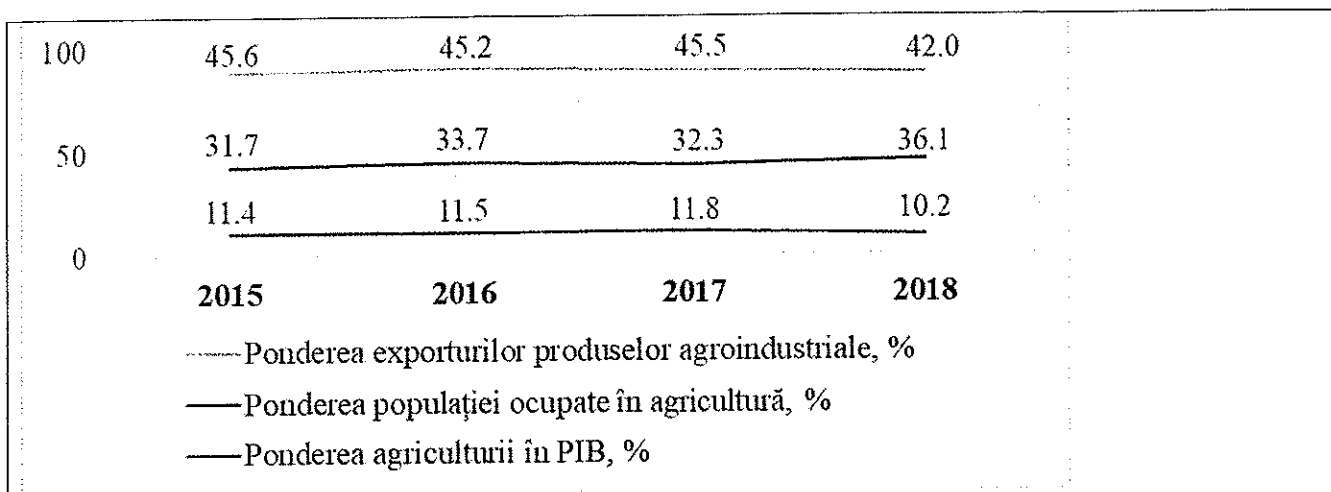

Figura. 1 Pondere sectorului agrar în economia națională, %

Analizând sectorul agrar prin prisma volumului producției obținute, în anul 2018 se atestă o creștere sporită a ponderii producției vegetale în total, ce a constituit 74 % (în anul 2015 – 68 %), iar ponderea producției animaliere i-a revenit doar 26 % (în anul 2015 – 32 %).

Acest lucru ne demonstrează faptul, că producătorii agricoli sunt orientați spre extinderea afacerilor în creșterea culturilor agricole, deoarece au fost identificate mai multe oportunități pentru exportul produselor vegetale atât pe piața Uniunii Europene, cât și pe cea a țărilor din CSI, au posibilitate să proceseze producția, prin prisma dezvoltării infrastructurii postrecoltare și procesare a produselor vegetale.

În ultimii ani, Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (în continuare - MADRM), prin intermediul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare - AIPA), care implementează politicile statului în domeniul subvenționării în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, și-a propus să susțină promovarea și dezvoltarea politicii agricole prin majorarea alocațiilor financiare și acordarea subvențiilor producătorilor agricoli. Anume acordarea subvențiilor reprezintă o pârghie eficientă atât pentru atragerea investițiilor în agricultură, cât și la dezvoltarea acestui sector.

Necesitatea elaborării și promovării proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural a fost identificată în procesul de implementare a Legii respective.

Ținând cont de evoluția în sector pe parcursul ultimilor 3 ani de implementare a legii, prin proiectul nominalizat se urmărește soluționarea următoarelor probleme:

- Extinderea plafonului de vârstă pentru tinerii fermieri de la 35 la 40 ani ce se încadrează în programul de acordare a subvențiilor în avans pentru a oferi unui număr mai mare de tineri, ce se lansează pentru prima dată în afaceri agricole, opțiunea de sprijin financiar acordat de stat;
- Completarea atribuțiilor Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu noi prevederi ce se referă la prezentarea rapoartelor semestriale către autoritatea administrației publice centrale despre gestionarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural a anului în curs, în scopul analizei procesului de subvenționare, identificării problemelor și riscurilor în acest sens;
- Evidențierea principiului de subvenționare privind transparența decizională a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, în scopul familiarizării publicului interesat cu rezultatele subvenționării în dezvoltarea agriculturii și mediului rural;
- Modificarea prevederilor de acordare a înlesnirilor unor categorii de beneficiari;
- Completarea legislației în vigoare cu reglementări concrete privind plățile directe, inclusiv beneficiarii acestora și cuantumul plăților directe;

- Simplificarea criteriilor speciale de eligibilitate prin excluderea unor cerințe ce creează impedimente în procesul de pregătire a dosarelor de subvenționare;
- Expunerea clară a procedurii de verificare efectuată de către AIPA la locul investiției;
- Completarea art.1 cu alineatul nou (4), pentru eliminarea incertitudinii privind **considerarea subvențiilor drept ajutor de stat**, în temeiul art.1, alin.(1) al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, care stabilește cadrul juridic privind modalitățile de automatizare, monitorizare și raportare a ajutorului de stat acordat beneficiarilor din toate sectoarele economiei naționale, cu excepția sectorului agricol, în vederea menținerii unui mediu concurențial normal.

c) Expuneți clar cauzele care au condus la apariția problemei.

În condițiile provocărilor demografice prin care trece Republica Moldova și abordarea viitorului său socioeconomic, se impune inevitabil și problema situației tinerilor, dezvoltării lor și orientarea acestora spre deschiderea afacerilor în agricultură și dezvoltare rurală. În prezent, tinerii reprezintă un sfert din populația țării, constituind o componentă strategică a dezvoltării durabile, oferta pentru forța de muncă, crearea familiilor și a continuității umane. S-a stabilit că în procesul de subvenționare în agricultură și mediul rural se atestă un număr mic de tineri implicați în agricultură.

Potrivit prevederilor legislației în vigoare, în vederea încurajării și atragerii tinerilor și femeilor din mediul rural în agricultură, statul acordă subvenții în quantumuri majorate, în condiții generale, cu cel puțin 15 % din valoarea investiției eligibile.

În aspect comparativ cu țările vecine și unele țări din regiune reprezintă faptul, că Moldova rămâne în urmă cu cea mai mică rată de ocupare în rândul tinerilor (18,1 % pentru cei de 15-24 ani și 42,4 % - cei de 25-29 ani). În același timp, tinerii din Moldova înregistrează cea mai înaltă rată de inactivitate (peste 66 % potrivit datelor internaționale) în raport cu țările comparate, depășind mai mult de două ori media țărilor UE (27,7 % pentru anul 2014). Pentru stoparea migrației tinerilor, statul vine cu politici atractive de implicare a acestora în activități agricole și activități nonagricole ce vor contribui în rezultat la dezvoltarea localităților rurale.

Reieșind din faptul că în actul normativ în vigoare nu este specificat expres periodicitatea prezentării rapoartelor de activitate ale AIPA, se propune completarea cu noi prevederi ce se referă la prezentarea rapoartelor semestriale către autoritatea administrației publice centrale despre gestionarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural a anului în curs, în scopul analizei procesului de subvenționare, identificării problemelor și riscurilor în acest sens.

O altă cauză ce a condus la apariția problemei ce ține de transparența activității AIPA, este că instituția nu furnizează informații despre solicitările de subvenții decât pe pagina web a Agenției și nu plasează informații despre încălcările depistate în procesul de implementare a proiectelor investiționale.

Acordarea înlesnirilor poate fi diferențiată anual, în baza priorităților stabilite la nivel de sector, categoriile de beneficiari, periodicitatea de acordare și quantumul acordării înlesnirilor, reieșind din disponibilitatea mijloacelor financiare, aceasta fiind o altă cauză.

Prevederile neclare privind mecanismul de acordare a plăților directe, tipul culturilor și quantumul mijloacelor financiare ce urmează a fi acordate drept sume fixe pe unitate de suprafață de teren cultivat și/sau cap de animal constituie cauza apariției problemei ce urmează a fi soluționată.

În procesul de acordare a subvențiilor în domeniul sectorului postrecoltare și procesare, colaboratorii AIPA nu pot calcula deținerea bazei de producție proprie ce asigură cel puțin 50 % din capacitatea de păstrare/prelucrare pentru casele de ambalare, containere, stivuitor, utilaj de procesare a fructelor,

legumelor, cartofului, cerealelor, etc. Din aceste considerente acest indicator este evaluat subiectiv și lasă loc de interpretare.

Totodată, probleme de ordin redacțional ce țin de drepturile și obligațiile beneficiarilor de subvenții și procedura de efectuare a verificărilor de către AIPA sunt importante pentru a fi soluționate prin promovarea proiectului ce îl propunem pentru promovare.

Problema mijloacelor financiare insuficiente pentru implementarea plăților directe, începând cu anul 2020, de asemenea, reprezintă un moment foarte important ce urmează a fi soluționat.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție.

Fără o intervenție în direcția elaborării și aprobării unei hotărâri va conduce la micșorarea numărului de tineri și femei care desfășoară activitate antreprenorială în sectorul agricol și în sectorul nonagricol în localitățile rurale și va spori numărul populației emigrante în afara țării sau din localitățile rurale spre cele urbane.

În rezultatul efectuării unei analize din momentul implementării Legii nr.276/2016 (2017-2019), se atestă o diminuare a numărului de tineri fermieri beneficiari de subvenții. Spre exemplu, în anul 2017 au primit sprijin financiar **197 producători agricoli tineri**, 2018 – **147**, iar în 2019 cifra s-a micșorat până la **90 persoane tinere**. Dacă ne referim la subvenționarea în avans a tinerilor fermieri, aici se observă la fel o micșorare a numărului de beneficiari. În anul 2018, în cadrul unui apel, din totalul de 27 dosare selectate și autorizate spre plată, 18 afaceri sau 66,7 % revin femeilor fermieri și 33,3 % sau 9 afaceri aparțin tinerilor fermieri. În anul 2019, în cadrul a trei apeluri, din 63 producători agricoli debutanți au beneficiat de subvenții 37 femei fermieri și 26 tineri fermieri.

Producătorii agricoli nu vor avea acces la informațiile deținute de AIPA privind domeniile de subvenționare, neregulile ce au fost depistate în procesul de verificare a investiției.

Autoritatea publică centrală de specialitate este în imposibilitatea de a elabora politici eficiente fără o analiză amplă a gestionării Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural (în continuare – FNDAMR) și problemele identificate în procesul de implementare a politicilor.

Reieșind din recomandările Curții de Conturi, cadrul normativ ce prevede acordarea înlesnirilor unor categorii de beneficiari urmează a fi concordat cu alte acte normative.

Colaboratorii AIPA nu pot calcula deținerea bazei de producție proprie ce asigură cel puțin 50 % din capacitatea de păstrare/prelucrare pentru casele de ambalare, containere, stivuitoare, utilaj de procesare a fructelor, legumelor, cartofului, cerealelor, etc. Din aceste considerente acest indicator este evaluat subiectiv și lasă loc de interpretare. Totodată, sunt producători agricoli mici care nu au posibilitatea să construiască infrastructură de postrecoltare.

Conform actului normativ în vigoare, este prevăzută acordarea plăților directe începând cu anul 2020. La situația actuală, FNDAMR este insuficient pentru a implementa acest mecanism de subvenționare, nu există un Sistem Informațional Integrat Agricol, care reprezintă o condiție pentru acordarea plăților directe. Astfel, se propune implementarea plăților directe per cap de animal începând cu anul 2020, iar pentru unitate de suprafață de teren cultivat se va implementa la fel începând cu anul 2020.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului.

Actualmente, politica de subvenționare a statului este reglementată de următoarele acte legislative și

normative:

- Legea bugetului de stat aprobată anual;
- Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural;
- Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi;
- Legea nr. 220/2007 cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali;
- Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești (de fermier);
- Legea nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora;
- Legea nr. 1007/2002 privind cooperativele de producție;
- Legea nr. 73/2001 privind cooperativele de întreprinzător;
- Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;
- Legea viei și vinului nr. 57/2006;
- Legea nr. 728/1996 cu privire la pomicultură;
- Legea nr. 115/2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică;
- Legea zootehniei nr. 412/1999;
- Legea nr. 243/2004 privind asigurarea subvenționată a riscurilor de producție în agricultură;
- Hotărârea Guvernului nr. 20/2019 cu privire la constituirea Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”;
- Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural;
- Hotărârea Guvernului nr. 507/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;
- Hotărârea Guvernului nr. 409/2014 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020;
- Hotărârea Guvernului nr. 705/1995 privind modul de înregistrare la venituri, punere pe rod, casare și defrișare a plantațiilor perene s. a.

Proiectul stabilește o claritate la capitolul de termeni și definiții, prin ajustarea și completarea unui șir de noțiuni.

2. Stabilirea obiectivelor

Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Prezentul proiect de lege implică următoarele obiective:

- Proces de subvenționare în domeniul agricol optimizat;
- Sector agroindustrial competitiv prin modernizarea și restructurarea pieței și atragerea tinerilor în agricultură și dezvoltarea mediului rural;
- Mecanism de acordare a plăților directe implementat.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunile propuse sunt următoarele:

Opțiunea I - "a nu face nimic";

Situația "a nu face nimic" este descrisă la compartimentul "Definirea problemei".

Opțiunea II - aprobarea proiectului Hotărârii de Guvern

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Prezentul proiect de lege propune operarea unor modificări la Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, principalele prevederi și elemente noi integrate în proiect fiind următoarele.

Aspectul important al modificărilor la Lege ține de extinderea plafonului de vârstă pentru tinerii fermieri de la 35 la 40 ani ce se încadrează în programul de acordare a subvențiilor în avans.

S-au introdus modificări referitoare la principiul de subvenționare privind transparența decizională a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, în scopul familiarizării publicului interesat cu rezultatele subvenționării în dezvoltarea agriculturii și mediului rural.

Totodată, s-au produs completări la prevederile legii privind atribuțiile Agenției, care va prezenta rapoarte semestriale autorității administrației publice centrale privind gestionarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural a anului în curs, în scopul analizei procesului de subvenționare, identificării problemelor și riscurilor în acest sens.

Referitor la pct.9, privind modificarea art.20, alin.(4), se urmărește ca un singur beneficiar, într-un an de subvenționare, să poată accesa subvenții la mai multe submăsuri în cadrul aceleiași măsuri de sprijin. Spre exemplu, pentru înființarea unei ferme zootehnice de producere a laptelui de vacă, este nevoie de construit, reconstruit și dotat tehnologic (utilat) halele și încăperile auxiliare, investiții care sunt susținute de către stat prin Submăsura 1.4. *Stimularea investițiilor pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice*. În același timp, exploatarea zootehnică poate fi considerată unitate de producere doar în cazul în care a fost populată cu animale de producție, iar acest sprijin este acordat prin intermediul Submăsurii 1.5. *Stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora*. Este de menționat faptul că ambele submăsuri de sprijin se regăsesc în cadrul Măsurii 1. Investiții în exploatarea agricole pentru restructurare și adaptare la standardele Uniunii Europene, iar accesarea Submăsurilor 1.4. și 1.5. separat nu aduc rezultatele scontate și ca rezultat, nu sunt atinși indicatorii stabiliți.

Referitor la pct.9, privind modificarea art.20, alin.(6), se urmărește acordarea posibilității Guvernului de a stabili sectoarele prioritare pentru a canaliza eforturile și mijloacele financiare disponibile în dezvoltarea acestor sectoare. Spre exemplu, spre deosebire de alte sectoare ale ramurii agroalimentare, sectorul zootehnic este unul foarte sensibil și care întâmpină dificultăți serioase în procesul de dezvoltare (lipsa interesului din partea tinerilor față de acest sector, activitatea în acest domeniu constituie 365 zile/an, condiții mai puțin atractive ca efort excesiv și miros, rentabilitate scăzută, import masiv în republică a produselor de origine animală). Astfel acest sector trebuie sprijinit de către stat într-o măsură mai mare. Acest sprijin poate fi realizat prin intermediul Fondului de subvenționare a producătorilor agricoli, acordând pentru submăsurile de sprijin specifice sectorului zootehnic compensații din costul investițiilor mai mari de 50 %, cum este stabilit în prezent, ceea ce va stimula investițiile în acest sector și îl va face atractiv atât pentru investitorii locali, cât și pentru cei străini.

Ca încărcătură suplimentară asupra bugetului de stat (Fondului), se preconizează că aceasta va constitui cca 33 mln lei în anul următor de subvenționare, în comparație cu anul trecut de subvenționare, în condițiile în care subvenția la submăsurile de sprijin specifice sectorului zootehnic va fi în mărime de 70 % din valoarea investiției eligibile. Prin urmare, crescând cuantumul

subvenției, va crește atractivitatea pentru crescătorii de animale de a investi în modernizarea fermelor zootehnice și ameliorarea genetică a efectivului de animale, prin procurarea animalelor de prăsilă, iar drept rezultat va crește cu cel puțin 10 % numărul de cereri pentru subvenționare anume pentru sectorul zootehnic.

Referitor la pct.10, privind modificarea art.21, alin.(3), pentru a pune în aplicare art. 21 din Legea nr.276/2016, începând cu anul 2020 se vor acorda plăți directe per cap de animal. Aceste plăți vor fi acordate deținătorilor de animale care au înregistrate formă juridică de organizare, dispun de autorizația sanitar-veterinară de funcționare, iar animalele sunt înregistrate în Registrul de stat al animalelor. În același timp, animalele trebuie să corespundă unor criterii minime de productivitate. Acest sprijin va contribui la menținerea efectivului de animale, trecerea animalelor din gospodăriile casnice în fermele zootehnice, precum și eliminarea din efective a animalelor slab productive.

Totodată, este necesară consolidarea efectivelor de prăsilă, în vederea ameliorării potențialului genetic din țară. În acest sens, urmează să atragem atenție sporită anume fermelor zootehnice de prăsilă, prin acordarea plăților directe per cap de animal de prăsilă, plată care trebuie să fie diferențiată față de cea acordată pentru animalele de producție cu cel puțin 20 %, în scopul stimulării fermelor de prăsilă pentru dezvoltarea în continuare a acestei activități.

De asemenea, au fost excluse prevederi din art. 20 ce țin de categoria beneficiarilor și tipul investițiilor pentru care pot beneficia de subvenții majorate (alin. 6).

În vederea stabilirii unei clarități în ceea ce privește beneficiarii plăților directe, art. 21 alin. 4 a fost expus în redacție nouă. Tot aici, la alin. 8 a fost expus textul cu referință la faptul că **până la 50 %** din mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural se vor utiliza pentru plăți directe.

Art. 22 cu referință la înlesnirile acordate unor categorii de producători agricoli a fost expus cu un nou conținut, fiind stipulat că quantumul sprijinului financiar se va majora cu cel puțin 20 %. Tot aici, alin. 2 stipulează că procedura de acordare a înlesnirilor și categoriile de beneficiari vor fi aprobate prin hotărâre de guvern.

Art. 22 cu referință la înlesnirile acordate unor categorii de producători agricoli a fost completat cu un alineat nou (3), care prevede că înlesnirile enumerate la alin. (1) nu vor depăși plafonul maximum de 30% din valoarea investiției eligibile. Această modificare s-a produs reieșind din faptul că art.22, alineatul (1) prevede plafonarea minimă de acordare a înlesnirilor, și la recomandarea Grupului de lucru pentru reglementarea activității de întreprinzător s-a stabilit și **plafonul maxim de acordare a înlesnirilor**, care nu vor depăși 30 %. Un alt motiv de plafonare maximă îl constituie și solicitările din partea producătorilor agricoli de majorare a înlesnirilor de până la 80-90 %.

S-au produs modificări și la art. 27 alin. 2 litera f) cu privire la obligațiile solicitanților și beneficiarilor de subvenții referitoare la verificările pe teren efectuate de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

În același timp, au fost simplificate criteriile speciale de eligibilitate, fiind excluse unele condiții

privind dovada deținerii bazei de producție a materiei prime, precum și certificatele de calitate.

Totodată, reieșind din lipsa unui sistem informațional integrat agricol, art. 36 cu privire la intrarea în vigoare a actului normativ a fost completat cu termenul privind intrarea în vigoare a plăților directe.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Opțiunea I - A nu face nimic;

Costuri:

Lipsa de cheltuieli din partea statului pentru elaborarea, aprobarea și publicarea proiectului de hotărâre.

Luând în considerație faptul că mediul de afaceri suportă cheltuieli la efectuarea investițiilor în dezvoltarea afacerilor în agricultură, fără implicarea statului în soluționarea problemelor agenții economice vor avea costuri pe care nu vor putea să le acopere.

Beneficii:

Beneficii în lipsa intervenției propuse nu s-au identificat.

Efecte negative:

- Existența unor neconformități în cadrul legislativ național privind politica de subvenționare;
- Implementarea defectuoasă a prevederilor existente privind principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural;
- Neattractivitatea politicii de subvenționare pentru tineri;
- Imposibilitatea implementării mecanismului de acordare a plăților directe;
- Tendințe de creștere lentă și instabilă în agricultură.

Riscuri:

- Creșterea numărului populației emigrante, îndeosebi printre tineri;
- Lipsa investițiilor în infrastructura postrecoltare și procesare;
- Prevederi ambigue în atribuțiile AIPA.

Impactul:

- Cadru normativ național neconform;
- Dezvoltarea lentă a sectorului agricol;
- Diminuarea produselor autohtone pe piața internă;
- Creșterea migrației în rândul tinerilor;
- Lipsa locurilor de muncă în mediul rural.

Opțiunea II - Aprobarea proiectului Hotărârii de Guvern

Posibile avantaje:

Creșterea numărului de tineri antreprenori în mediul rural;

Crearea noilor locuri de muncă;

Creșterea veniturilor producătorilor agricoli și achitarea taxelor la bugetul public național;

Dezvoltarea sectorului zootehnic și asigurarea populației cu produse lactate autohtone.

Costuri:

Costurile vor fi în limita mijloacelor financiare alocate anual de la bugetul de stat.

Pentru elaborarea și implementarea actului normativ propus, statul nu va suporta costuri suplimentare. În procesul de realizare a cadrului normativ vor fi utilizate doar sursele financiare prevăzute în Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, anual aprobat în Legea bugetului de stat pe anul respectiv.

De asemenea, mediul de afaceri nu va avea costuri și nu va suporta cheltuieli suplimentare în procesul de subvenționare.

Beneficii:

Creșterea producției agricole pentru piața internă și export;

Creșterea numărului de întreprinderi mici și mijlocii în mediul rural;

Dezvoltarea tehnologiilor noi și creșterea productivității.

Majorarea numărului de tineri fermieri antrenați în dezvoltarea agriculturii și mediului rural;

Stoparea migrației printre tineri de la sat la oraș și peste hotarele țării.

Riscuri:

Nu s-au identificat riscuri în vederea aprobării proiectului de hotărâre.

Costuri de conformare: Nu s-au identificat costuri suplimentare de conformare pentru mediul de afaceri.

Impactul:

Optimizarea și eficientizarea politicii statului în domeniul subvenționării în agricultură și mediul rural va conduce la creșterea competitivității în sectorul agricol, îmbunătățirea condițiilor de muncă și trai a populației din mediul rural

Concluzie

Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Astfel, prezentul proiect de act normativ va asigura durabilitatea politicii de subvenționare în domeniul agriculturii și mediului rural, atractivitatea sectorului agricol pentru tinerii fermieri situați în mediul rural și creșterea competitivității sectorului, majorarea numărului locurilor de muncă în localitățile rurale.

5. Implementarea și monitorizarea

Implementarea proiectului de hotărâre a Guvernului propus va fi asigurată de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, care va monitoriza beneficiarii de subvenții prin efectuarea verificărilor pe teren, cu ulterioara prezentare către organul central de specialitate a rapoartelor corespunzătoare.

În temeiul art. 3 și art. 15 ale Legii nr. 276/2016, *Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură este responsabilă de gestionarea eficientă a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, inclusiv a surselor financiare provenite de la partenerii de dezvoltare.*

Agenția are misiunea de a susține financiar producătorii agricoli și comunitățile locale, în vederea dezvoltării sectorului agroindustrial și mediului rural. Realizarea Misiunii se axează pe următoarele domenii de activitate:

- stimularea investițiilor în exploatațiile agricole;
- stimularea investițiilor în prelucrarea și comercializarea produselor agricole;
- stimularea investițiilor în infrastructura fizică și în cea a serviciilor din mediul rural;
- acordarea plăților directe.

Odată cu intrarea în vigoare a modificărilor propuse la legea invocată, se urmărește atingerea următorilor indicatori de performanță:

- crearea a circa 150 întreprinderi în mediul rural de către tinerii antreprenori cu vârsta de până la 40 ani;
- crearea a circa 200 locuri de muncă în mediul rural;
- majorarea efectivului de bovine în fermele zootehnice cu cel puțin 5 %/an, ovine în fermele zootehnice - cu cel puțin 10 %/an și caprine în fermele zootehnice cu cel puțin 5 %/an, în primii 5 ani de implementare a plăților directe.

Implementarea proiectului de modificare a legii va impune operarea modificărilor în unele hotărâri de guvern (HG nr.455/2017, HG nr.507/2018), elaborarea regulamentelor privind mecanismul de acordare a plăților directe pentru sectoarele zootehnic și vegetal.

6. Consultarea

În procesul de consultare s-au identificat următoarele grupe interesate:

I grupă (agenții economici, mediul de afaceri) a prezentat propuneri referitoare la criteriile speciale de eligibilitate, înlesniri acordate unor categorii de producători agricoli, noțiunea de tânăr fermier, plățile directe.

A II –a grupă (MADRM, AIPA) a înaintat propuneri privind noțiunile principale, atribuțiile AIPA, acordarea subvenției în avans, modificarea intrării în vigoare a unor prevederi (plățile directe), principiul transparenței decizionale, Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, precum și alte modificări redacționale.

A III-a grupă (cetățenii, societatea civilă) are acces permanent la informația plasată de MADRM referitoare la actul normativ respectiv.

În procesul de elaborare a prezentului proiect s-au organizat ședințe de lucru cu participarea asociațiilor de profil (Federația Națională a Fermierilor din Moldova), care au prezentat propuneri de modificare (ședințe din data de 10.07.2019 și 22.07.2019). La ulterioarele ședințe s-au pus în discuție propunerile MADRM și Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (30.07.2019, 11.10.2019, 06.11.2019). Totodată, propuneri au parvenit de la Asociația Națională a Producătorilor de Lapte și Produse Lactate "Lapte, de comun cu Asociația Fermierilor - Producători de Lapte și Asociația Patronală Moldova Organic Value Chain Alliance (MOVCA).

La elaborarea modificărilor la Lege, fiecare subdiviziune structurală ramurală din cadrul MADRM a pus în discuție problema modificării actului normativ pe domeniul său de activitate. Spre exemplu, sectorul zootehnic s-a întrunit la ședința Consiliului pe Filiera produsului "Bovine, lapte și carne de bovine, piei și produse procesate" din 11 octombrie 2019, la care reprezentanții MADRM și mediului de afaceri au discutat și prezentat propuneri corespunzătoare la lege.

În conformitate cu prevederile pct. 177 din Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului și a articolului 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a elaborării proiectului a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, www.madrm.gov.md la data de 28 februarie 2019 și 28 ianuarie 2020, compartimentul *Transparența decizională* la rubrica *Anunțuri de inițiere a elaborării deciziilor* - <http://madrm.gov.md/ro/content/anun%C5%A3-privind-ini%C5%A3ierea-elabor%C4%83rii-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr2762016-cu>

Ulterior, Analiza Impactului de Reglementare însoțit de proiectul de hotărâre propriu-zis a fost avizat de către autoritățile și instituțiile interesate, conform listei stipulate în Cererea privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului respectiv, care urmează a fi examinat în cadrul ședinței Guvernului.

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit
---------------------	------------------

	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alternativă 1</i>	<i>Opțiunea alternativă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	0		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	1		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	0		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	1		
situația social-economică în anumite regiuni	1		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	1		
nivelul de salarizare	1		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	1		
nivelul sărăciei	1		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		

discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	1		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		